

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "Poetiske Skrifter", i Heiberg, Johan Ludvig: *Poetiske Skrifter*, udg. af Carl S. Petersen , 1931-32, s. XIV. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heiberg_bind01-shoot-idm139833984245376/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

kels Karl, paa hvem Critiken har forrykket Hjernen, ligesom paa jer, bilder sig ind at han kan tjene Penge i Dyrehaven ved at fremvise Noget som Ingen gider see, ligesom I indrette jer paa at tjene Penge ved at skrive Noget som Ingen gider læse?« Men naar den, som har opfundet disse Træk, er en Farceskriver, hvad er saa Holberg, hvis Komedier »alle vrimle af de største Overdrivelser, Usandsynligheder og burleske Træk, og det i deshøiere Grad, jo fortræffeligere de ere? Naar I nu belægge Stykker, som indeholde slige burleske Indfald, med Navnet Farcer, saa har Farcen gjort Danmark lige saa berømt, som Tycho Brahe og Tordenskjold; og jeg maa da af Beskedenhed frabede mig den Ære at regne mine ufuldkomne Arbejder til denne Klasse.«

Sigtelsen mod »Aprilsnarrene« for Umoralitet afviser Heiberg med nogle Linjer og vender sig derefter til Affæren Proft. »Jeg skal ikke nægte, at Taalmodigheden forgik mig, da man i »Recensenten og Dyret« paaduttede mig at have skildret under Navn af Trop en berygtet Smører, som jeg neppe vilde lade komme ind i min Stue, endsige fremstille for et stort og anstændigt Publicum, og paa et kongeligt Theater. Thi jeg maa vel spørge Enhver: hvad Lighed findes der mellem min Trop og hiin berygtede Smører? De ere Begge naragtige Recensenter, men troer man da, at vi kun have een naragtig Recensent, eller skal Characteren nødvendig hentydes paa ham, fordi han er den naragtigste? Thi paa dette Træk nær, ere de vel saa forskjellige som Dag og Nat. Min Trop er en godmodig, gammel Karl, som allevegne søger at stille tilrette; han er det bedste Menneske i hele Stykket; thi Elskeren

gjør hverken Godt eller Ondt, men viser sig kun som en lystig og forelsket Person. Trop er beskeden: han staaer og lytter udenfor Fjæleboderne i Dyrehaven, istedenfor med Uforskammenhed at trænge sig ind i dem. Han er endelig, med al sin Naragtighed, en uplettet, ærlig Sjæl, hvorfor ogsaa Elskeren, som er en honnet Student, ikke skammer sig ved at sidde hos ham, og drikke et Glas med ham. Men hvor i al Verden kan man da finde Lighed mellem ham og den Berygtede? Jeg har aldrig i nogen Vaudeville skrevet en Rolle med større Forkjærlighed end Trop's, thi denne Character forekom mig selv at indeholde en original Blanding af Naragtighed og Elskværdighed. Da nu tillige ved Stykkets Opførelse Hr. Rosenkildes ypperlige Fremstilling af denne Rolle svarede paa det Fuldkomneste til Forfatterens Idee, uden at lægge det mindste Fremmede enten i Characteren eller den udvortes Person, saa maa jeg tilstaae, at den forudfattede Menings Vedbliven er et Phænomen, som jeg ikke seer mig istand til at forklare, men som just derfor vel formaaer at gjøre en Forfatter frygtsom, om ikke ganske betage ham Lunet og Lysten til at skrive.« —

Den myndigt og smidigt skrevne Afhandling, hvis æstetiske Grundanskuelse staar i Pagt med den nye hegelske Filosofi, som Heiberg havde lært at kende under Opholdet i Kiel, forfejlede ikke sin Virkning. Da Vaudevillerne efter de tre Maaneders Karantæne atter viste sig paa Scenen, modtoges de med Gensynets Glæde, og »Recensenten og Dyret«, der nu fremtraadte lidt forkortet og med en forandret Slutning, fik den Oprejsning, Stykket i enhver Henseende saa ærligt fortjente. Et lignende hjærteligt